

Konserveringsrapport

**Norsk Vasskraft- og Industristadsmuseum
Silkefane, Tyssø elektrikerforening**

Løpenr. ved BEV.: 2014-2-M
Museumsnummer: NVIM-04374-1

Bevaringstenestene
MUSEUMSENTERET i Hordaland

Konserveringsoppdrag

Eier: **NVIM- Norsk vasskraft- og industristadsmuseum**
Naustbakken 7
5770 Tyssedal

Oppdragsgiver: **samme som over**

Kontaktperson: **Brita Jordal**
Fagkonsulent
5770 Tyssedal

Arbeidet utført ved: **Bevaringstenestene - Tekstil**
Museumssenteret i Hordaland
Salhusvegen 201
N-5107 Salhus/ Bergen
Tlf.: +47 55 25 10 87
Mobil: +47 40 40 48 59
Fax: +47 55 25 10 99

Kontaktpersoner: **Inger Raknes Pedersen**
Avdelingsleder/ tekstilkonservator NKF-N

Friederike Kunze
Tekstilkonservator NKF-N

Gjenstandbeskrivelse

Mål: 120 cm i bredden, 215 cm i lengden

Rød silkefane med påmalt dekor og tre tunger nederst. På forsiden er det malt en sølvfarget ramme langs kanten. Hovedmotivet midt på fanen er en turbin med gullfargete linjer som går oppover til grønne isolatorer som sender ut flere lyn. Teksten mellom disse gullfargete linjene er «TYSSO». Teksten under maskinen er «ELEKTRIKERFORENING».

Baksiden av fanen har også en malt, sølvfarget ramme langs kanten. Øverst på baksiden er våpenskjoldet til NEKF påmalt, og under dette er det en eikebladkrans med teksten «I HANDLING VI GAAR». Under denne igjen står teksten «STIFTET 6-2-1920».

Den nedre kanten er dekorert med påsydd grønn frynsekant og to grønne dusker laget av silke og plantefibre. Kjernen til duskene er laget av tre.

Tilstandsbeskrivelse

Gjenstandsoverflaten er noe gråaktig og har ulike flekker. Den sølvfargete rammen langs kanten er stort sett mørknet. Silkestråden på duskene er veldig nedslitt.

Faneduken har mange krøller og bretter som følge av håndtering og bruk. På midten av øvre og nedre kant er det store rifter og hull med frynsete kanter som følge av bruksslitasje. Skaden ved den nedre kanten er tidligere blitt reparert med grov hånd søm og med maskinsøm, og limt på et stoffunderlag slik at for- og baksiden er blitt limt sammen. Dette fører til ytterligere skader, blant annet som følge av spenningsforskjeller, og til flekker i silken som følge av limet. Hovedmotivet på forsiden er svært nedbrutt med mange vannrette og loddrette sprekker både i malingslaget og faneduken (se fig. 1). Skaden her er tidligere blitt sikret på vrangen med ulike pålimte stoffstykker, samt et stykke svart vliseline med varmeaktivert lim. Vliselinen ble festet ved å bruke strykejern, man kan se spor etter strykejernet i malingslaget. I dag har limen mistet sin stabiliserende virkning og vliselinen er løsnet fra fanen i flere områder. Fragmenter av hovedmotivet er i ferd med å falle av. Faren for forverring av tilstanden under håndtering er stor.

Fig. 1 Hovedmotivet er fragmentert

Konservering/Behandling

Fanen ble først overflaterengjort med støvsuger på lav sugestyrke. Sømmen og snoren langs siden av fanen ble fjernet i området ved hovedmotivet. De gamle limreparasjonene under hovedmotivet ble fjernet ved hjelp av aceton. Det var benyttet minst tre ulike typer lim, en varmeaktivert lim på vliseline og to andre limtyper som antakelig var varianter av PVA.

Fanen ble så befuktet med Gore-Tex og trekkpapir, og glassplater ble lagt over for å redusere brettene i den og glatte den ut.

Det ble klargjort et støttemateriale av tynt polyesterstoff, som ble impregnert med BEVA-film, som er en type limfilm. Støttematerialet ble lagt inn under det skadede hovedmotivet gjennom åpningene i sømmene på siden av fanen. Limfilmen ble aktivert med varmespatel.

Øverste søm ble åpnet, og et lite stykke av sømmen i hver side ble også åpnet, slik at hver faneside her kan behandles separat. De skadede delene av silken ble festet ned til BEVA-impregnert polyesterstoff som beskrevet over. BEVA-filmen ble forlenget på fremsiden av fanen slik at den også støtter de mange riftene i de gullfargede bemalte områdene. På baksiden ble en separat BEVA-impregnert støttelapp i polyester satt inn bak våpenskjoldet for å feste ned riftene her. De skadede områdene i toppen ble dekket med nylonnett som ble sydd ned som overflatebeskyttelse. Det ble sydd vertikale leggsømsrekker gjennom nylonnettet, fanesilken og det limimpregnerte støttestoffet. Nederkanten av nylonnettet ble foldet og sydd på plass.

En ny løpegang i silke ble tilpasset, ved å sy en 14 cm vid brett med maskin i et stykke silke. Løpegangen ble sydd inn i den gamle løpegangen med forsting på framsiden, og den øvre sømmen ble sydd igjen med små kastesting på samme måte som originalt. Snoren på siden ble så gjensydd over sidesømmen.

De eldre sømreparasjonene i nedre kant av fanen ble fjernet. Noe av det eldre støttematerialet i bomull ble også fjernet. Reparasjonen som var utført med lim her, lot seg ikke fjerne. Hver side ble behandlet for seg her, med innfarget silke lagt inn på baksiden, og skadene ble sydd ned med leggsøm. Støttematerialet ble lirket på plass gjennom åpningene i sidesømmene. Området ble så dekket med nylonnett på begge sider. Dette ble sydd ned med forsting. På framsiden ble nettet forlenget oppover slik at det også dekker hovedmotivet med maskinen. Kantene ble foldet, og sydd på plass.

Et tynt polyesterstoff impregnert med Lascaux ble lagt inn under baksiden av fanen, i området med tekst, der det er mye rifter i silken. Dette ble festet ned med varmespatel.

Sidekantene ble tilslutt sydd sammen, og snoren festet tilbake på plass. Frynsene i nedre kant ble festet tilbake på plass der de var løse.

Duskene i nedre kant ble fjernet i samråd med NVIM, ettersom de er tunge, og belaster den skjøre gjenstanden mye. Disse oppbevares i egen eske.

Fanen er nå mulig å henge opp igjen for utstilling. Tiltaket som ble gjennomført etter akseptert kalkyle er en nødsikring til kortvarig presentasjon. Fanen er på ingen måte ferdig

konserverte. Den tåler derfor kun minimal håndtering, og bør legges på magasin etter utstillingen.

Det er blitt tilpasset en eske som passer til fanens mål, og den bør oppbevares i denne når den ikke er utstilt.

Fig. 2 Framside før konservering

Fig. 3 Framside etter konservering

Fig. 4 Bakside før konservering

Fig. 5 Bakside etter konservering

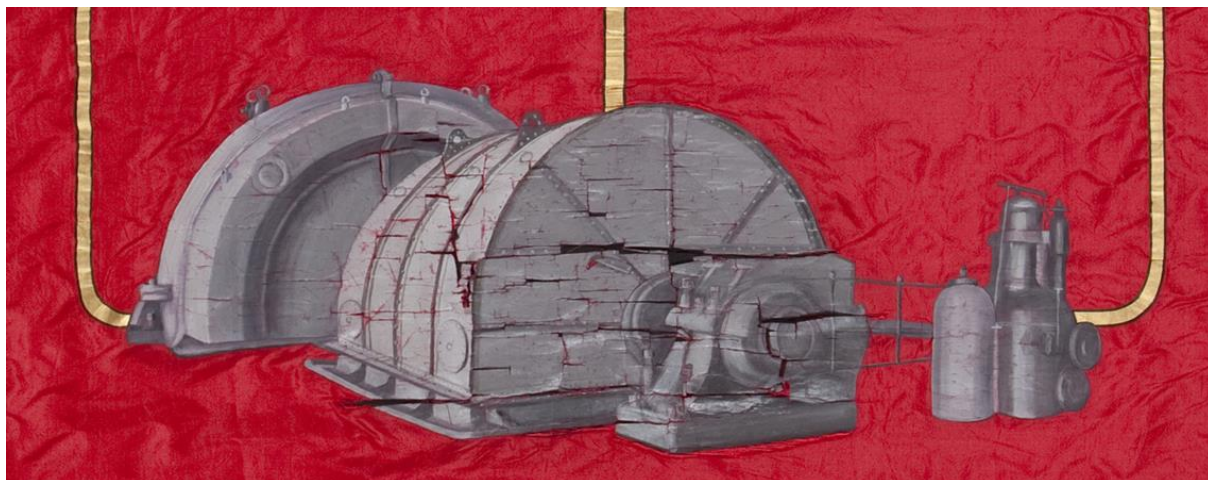

Fig. 6 Detalj før konservering

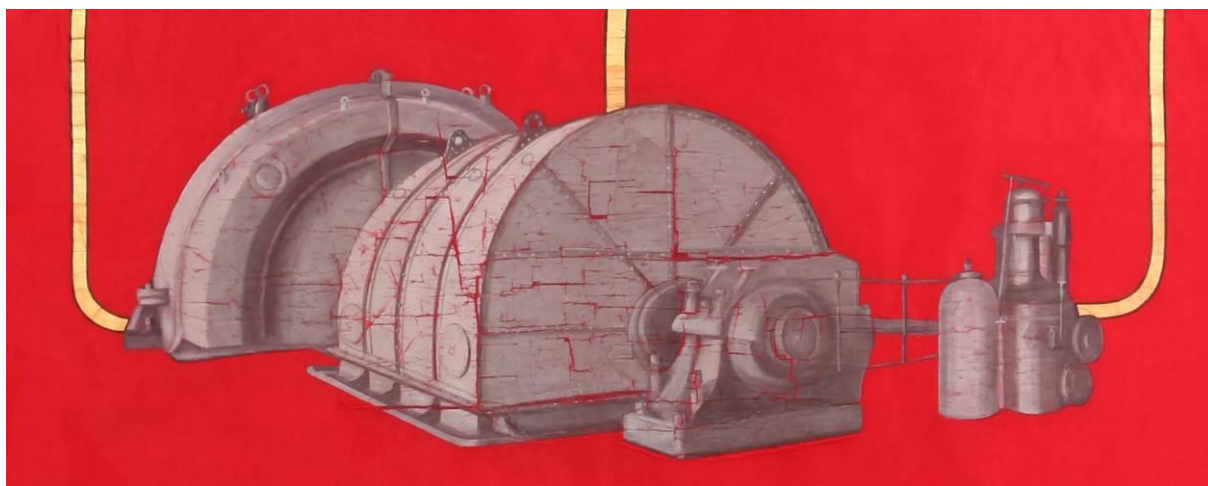

Fig. 7 Detalj etter konservering

Forbruksliste

BEVA-film (25 my)
Lascaux 498 og 360 (2:1)15%
Tetex
Polyesterstoff
Sysilke
Sytråd og nåler
Nylonnett

Råd om behandling og lagring/ preventiv konservering

Belysning: 50 lux
Luftfuktighet: 40 - 60 % RF, med gradvise svingninger på årlig basis
Pakkemateriell: syrenøytralt materiell

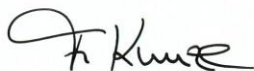
Salhus, 03.07.14

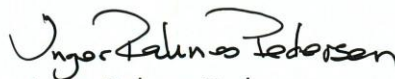
Philippa Moxon
Tekstilkonservator

Ida Areklett Garmann
Tekstilkonservator NKF-N

Friederike Kunze
Tekstilkonservator NKF-N

Inger Raknes Pedersen
Avdelingsleder/tekstilkonservator NKF-N